

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 127
van **BJÖRN ANSEEUW**
datum: 17 november 2017

aan **JO VANDEURZEN**
VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Opname geesteszieke patiënten - Gemachtigde ziekenhuizen en -diensten

Het wettelijke kader voor gedwongen opname in Vlaanderen wordt geschetst door de federale wet op de bescherming van de persoon van de geesteszieke van 20 juni 1990. Deze wet bepaalt dat enkel geesteszieken voor gedwongen opname in aanmerking komen, wanneer hun toestand dit vereist en er geen andere alternatieven mogelijk zijn. Dat betekent dat een psychiatrische stoornis moet vastgesteld zijn. Maatschappelijke onaangepastheid wordt niet als geestesziekte beschouwd en is dus geen geldig criterium. De persoon hoort een ernstige bedreiging of gevaar te vormen voor zichzelf en/of voor anderen, en kan enkel gedwongen opgenomen worden wanneer geen alternatieven voorhanden zijn. Belangrijk bij dit alles is dat vooralsnog enkel de gedwongen opname wettelijk geregeld is, maar niet de gedwongen behandeling.

Een procedure tot gedwongen opname kan zowel via de vrederechter als via de procureur des Konings opgestart worden. Deze laatste wordt ingeschakeld wanneer een dringende opname vereist is. Sinds oktober 2006 is bovendien ook de jeugdrechter bevoegd voor deze materie.

Het Koninklijk Besluit van 18 juli 1991 ter uitvoering van artikel 36 van de wet van 26 juni 1990 betreffende de bescherming van de persoon van de geesteszieke bepaalt de voorschriften voor de psychiatrische diensten die geesteszieken opnemen voor wie een beschermingsmaatregel geldt.

In Vlaanderen zijn er 29 ziekenhuizen gemachtigd om geesteszieke patiënten op te nemen.

1. Hoe verloopt de procedure tot machtiging van een ziekenhuis of ziekenhuisdienst?
2. Op basis van welke criteria wordt een machtiging al dan niet toegekend aan een ziekenhuis of ziekenhuisdienst?
3. Hoe en hoe frequent gebeurt een controle van de bestaande machtigingen bij de respectievelijke ziekenhuizen/ziekenhuisdiensten? Wie staat voor die controle in?
4. Hoeveel ziekenhuisdiensten of ziekenhuizen werden al geschrapt van de lijst van gemachtigde ziekenhuizen omwille van het niet voldoen aan één of meerdere criteria? Welke criteria gaven al aanleiding tot zo'n schrapping?
5. Hoeveel ziekenhuisdiensten of ziekenhuizen werden op eigen vraag al geschrapt van de lijst van gemachtigde ziekenhuizen?

6. Kan de minister een overzicht geven van de ziekenhuizen die in het verleden gemachtigd waren om gedwongen opnames uit te voeren maar dat nu niet langer zijn? Kan bij elk ziekenhuis de begin- en einddatum van de machtiging worden vermeld?
7. Kan de minister een overzicht geven van de ziekenhuizen die vandaag gemachtigd zijn om gedwongen opnames uit te voeren? Kan bij elk ziekenhuis de begindatum van de machtiging worden vermeld?
8. Kan de minister een overzicht geven van lopende procedures op basis waarvan eventueel een machtiging kan worden toegekend?

ANTWOORD

op vraag nr. 127 van 17 november 2017

van **BJÖRN ANSEEUW**

1. De aanwijzing van de psychiatrische ziekenhuizen en de psychiatrische afdelingen in de algemene ziekenhuizen bevoegd voor gedwongen opnames, is een Vlaamse bevoegdheid. De geneesheer-diensthoud, bevoegd om beschermingsmaatregelen te nemen, wordt op voorstel van de beheerder van de voorziening aangewezen door de Vlaamse overheid. De beheerder van de voorziening dient hiertoe het agentschap Zorg en Gezondheid schriftelijk te informeren over de aanstelling van een psychiater voor de functie van geneesheer-diensthoud gedwongen opname. Dit schriftelijk verzoek bevat tevens een positief advies van de Medische Raad. Na evaluatie, zal het agentschap het ziekenhuis, inclusief de vermelding van de geneesheer-diensthoud gedwongen opname, opnemen in bijlage 1 van het MB van 8 juli 1997 houdende aanwijzing van psychiatrische diensten die ertoe gehouden zijn de geesteszieken, ten aanzien van wie er een beschermingsmaatregel werd gelast, op te nemen en van de geneesheer-hoofd van dienst, bevoegd om beschermingsmaatregelen te nemen. Deze nieuwe lijst wordt gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. Sinds 2014 is het organiseren van examenzittingen voor geneesheer, diensthoud gedwongen opname, niet meer voorzien in de regelgeving (zie KB tot wijziging van het KB van 18 juli 1991 ter uitvoering van artikel 36 van de wet van 26 juni 1990 betreffende de bescherming van de persoon van de geesteszieke, d.d. 11.03.2014, gepubliceerd in het Staatsblad op 15.05.2014).
2. Het agentschap Zorg en Gezondheid gaat bij een nieuwe aanvraag na of er een positief advies is van de Medische Raad en de goedkeuring door de Raad van Bestuur. De voorwaarden waaraan de diensten moeten voldoen zijn opgenomen in het KB van 18 juli 1991 ter uitvoering van artikel 36 van de wet van 26 juni 1990 betreffende de bescherming van de geesteszieken.
3. Het controleren of instellingen de voorschriften over gedwongen opname naleven, gebeurt door (1) de procureur des Koning en de Vrederechter en (2) de artsinspecteurs of psychiaters van Zorginspectie. Dat toezicht houdt onder meer het opvolgen van jaarverslagen en de melding van gedwongen opnames in. Conform artikel 4 van het KB van 18 juli 1991 zijn de ziekenhuizen die een machtiging hebben voor het verrichten van gedwongen opnames verplicht een jaarverslag op te maken met de lijst van patiënten die als gevolg van een beschermingsmaatregel opgenomen worden. Dit jaarverslag moet worden overgemaakt aan de door de bevoegde overheid aangewezen geneesheren-inspecteurs, aan de vredegerechten van de plaats waar het ziekenhuis gelegen is en aan de procureur des Konings.
4. Er werden nog geen ziekenhuizen geschrapt van de lijst van gemachtigde ziekenhuizen omwille van het niet voldoen aan één of meerdere voorwaarden.
5. Er werd 1 ziekenhuis op eigen vraag geschrapt van de lijst van gemachtigde ziekenhuizen.
6. Niet van toepassing, gezien er nog geen ziekenhuizen zijn geschrapt omwille van het niet voldoen aan één of meerdere voorwaarden.

7. Het overzicht met de psychiatrische ziekenhuizen/psychiatrische afdelingen in algemene ziekenhuizen is als bijlage toegevoegd. De publicatie in het Belgisch Staatsblad van deze geactualiseerde lijst ingevolgde de schrapping van 1 ziekenhuis moet nog gebeuren.
8. Op dit ogenblik zijn er geen procedures lopende op basis waarvan een machtiging kan worden toegekend.

BIJLAGE

Overzicht met de psychiatrische ziekenhuizen/psychiatrische afdelingen in algemene ziekenhuizen